

Sirvilauad loevad aega

Maavalla Koja väljaantud sirvikalender arvab aega muistsete esivanemate viisil, kuid samas tänapäeva inimesele mõistetavalt.

Kui tänavune kalender veel seinale riputamata või lauale asetamata, tehke seda nüüd. See võib olla ka harjumuspärasest teistsugune, näiteks selline, mille järgi on kätte jõudnud 10 222. aasta ja sydakuu.

Nõnda möödab aega Taarausuliste ja Maausuliste Maavalla Koja sirvikalender. Samamoodi tegi seda muistne maarahvas.

Ajaarvamise alguseks on võetud Bililingeni katastroof – sündmus, mille käigus murdis hilisjääaegse Balti jääpaisjärve vesi väljapääsu ilmamerre. Veetase langes mitukümmend meetrit ja vee alt vabanes suur osa Eestimaad. Maausuliste sõnul võiks seda sündmust nimetada Maa sünniks.

Tänapäevane sirvikalender on trükitud paberile, vanasti olid sirvilauad lõigatud puusse. Vanu sirvilaudu on ka alles, neid hoitakse muuseumides. Nüüdisaegseid antakse välja 31. korda.

Et moodsa maailma inimene suudaks muistsetel viisil aega arvates järke pida, on nüüdisaegsesse sirvikalendrisse lisatud ka praegusel ajal käibel olevate kuude nimed. Samuti ohtralt selgitu-

si. Näiteks selle kohta, milliseid nädalapäevi tähistavad päevaruunid.

Päevaruunide kohale on kantud tähtpäevamärgid. Näiteks sydakuus ehk jaanuaris ootavad meid ees korjusepäev ja taliharjapäev – 14. ja 17. kuupäeval. Esimesel neist pöörab karu teise külje ning hakkab teist kappi imema, teisel on poole peal loomade toit. Need tähtpäevad pole tundmatud ka n-ö moodsas rahvakalendris.

Radokuu ehk veebruari teisel päeval on pudrupäev, mis poolitab inimeste toidu. Sama kuu 24. päeval aga ootab meid tänavu ees liugupäev. Päev on tuttav, nimi võõram, kuid kirjeldab päeva sisu üsna täpselt.

Lisaks tavapärasele kuufaasidele näitavad sirvid ka nn kõva ja pehme aja algust. Pehme ehk mäda aeg on hea laundaja ning määndaja. Siis raiutakse võsa ja hävitatakse kahjureid, külvatatakse istutatakse kõike, mis kasvatab alla. Kõval ehk kalgil ajal lõigatud puu ei mädane, haavad ei lähe halvaks. Siis külvatatakse kõike, mis kasvatab peale. Aasta kõige kõvemad ajad on radokuu ümbruses, mil lõigatakse

12 kuud

Sydakuu, radokuu, urbekuu, mah-lakuu, lehekuu, pärnakuu, heina-kuu, põimukuu, sygiskuu, porikuu, kooljakuu, jõulukuu.

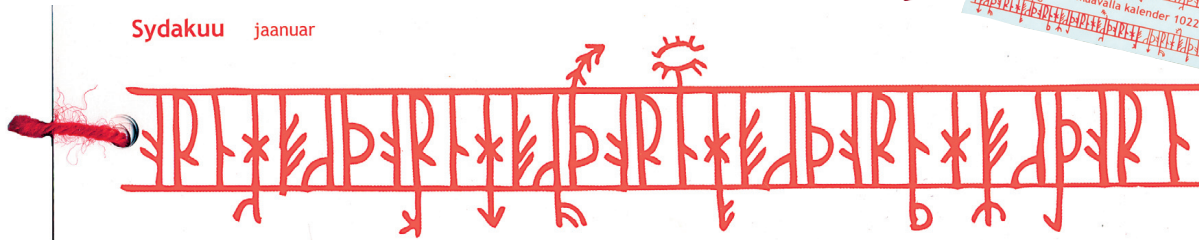
se ehituspalk ja muu tarbepuu.

Näiteks homme, sydakuu 9. päeval on täiskuu kõva algus. 13. algab pehme aeg, 18. kõva, 24. pehme ning 28. jälle kõva.

Kõvad ja pehmed ajad ei tühista noore ja vana kuu üldtuntud tähendusi. Kõik, mis kasvama peab, tehakse ikkagi noore kuuga, ja mis hävima, vanaga.

VIVIKA VESKI

SVEN ARBET

Sydakuu alguse ruunimärk tähistab neljapäeva, kust võib edasi lugeda tavapärasel viisil. Nädalapäevade kohal on tähtpäevad: korjuse- ja taliharjapäev. Nende all olevad märgid näitavad kuufaase ning kõvasid ja pehmeid aegu.

HÜVA NÕU

Kui juhtus...

- Marjaplekk saate laudlinast välja, kui hoiate seda keefiris.
- Ebameeldiva lõhna tekkimisel termoses asetage sinna tükike suhkrut.
- Kui ei raatsi inetuks muutunud pesukäsna kohe ära visata, pange see ööks soolavette ning siis loputage puhtas vees.
- Kohviplekkist vabanete, kui pesete riit jooksva jaheda vee all. Kuiva-

nud plekki leotage nõudepesuvahendi lahuses.

- Käed tõmbuvad kartulit ja juurvilju puhastades tumedaks? Niisutage käsi enne koorima asumist nõrga äädikalahusega, koorige roostevabast terasest noaga.

- Kui vesi läheb kraanikausist halvasti alla, puistake sinna soodat. Kui sooda on alla vajunud, valage peale äädi-

kat ja loputage kuuma veega.

- Pehmest mööblist saate tolmua välja, kui klopite seda läbi niiske riidetüki. Niisutamiseks lisage veele äädikat – 1 liitri kohta 2 sl.

- Kui soovite tuppa meeldivat lõhna, tilgutage enne tolmuimeja kasutamist tolmukotti 10 tilka aroomiõli.

TARGU TALITA